

Znak: WZPS-5.431.2.13.2025.MA
Szczecin, 4 listopada 2025 r.

Pan
Radosław Drozdowicz
Wójt Świerzna

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 6-8 sierpnia 2025 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Świerzno. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibie Urzędu Gminy w Świerznie przy ul. Długiej 8 oraz w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świerznie przy ul. Długiej 14c. Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie, na podstawie upoważnienia Nr 71/2025 z 28 lipca 2025 r., w składzie: Małgorzata Andraszkiewicz – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Sylwia Buczkowska – główny specjalista. Kontrolą objęto sposób realizacji wybranych zadań z zakresu wspierania rodziny, w szczególności zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 8 sierpnia 2025 r. Ustaleń dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Gminy w Świerznie i Ośrodku Pomocy Społecznej w Świerznie, wyjaśnień udzielonych przez panią Monikę Sienkiewicz-Wdowiak, kierownika ośrodka oraz upoważnionych pracowników.

Akta kontroli str. 1-11

Działalność Gminy Świerzno w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z uchybieniami.³

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49)

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477)

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

W kontrolowanym okresie w Gminie Świerzno nie było zmian na stanowisku wójta. Oceny działalności dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Gminę Świerzno następujących zadań z zakresu wspierania rodziny:

- 1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych bez wsparcia asystenta – monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.**

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych bez wsparcia asystenta.

Na dzień kontroli wszystkie rodziny ze zdiagnozowaną w wywiadzie środowiskowym bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (tab. 2.) objęte były wsparciem asystenta.

Akta kontroli 12-27

Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem.

Zgodnie z art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Za rodziny, które znalazły się w sytuacji kryzysowej należy uznać m. in. te, w których wystąpiła przemoc, problem uzależnienia lub zaistniały inne trudne sytuacje mogące mieć wpływ na funkcjonowanie rodziny (np. śmierć w rodzinie, nagła choroba, próba samobójcza).

W kontrolowanym okresie, na terenie Gminy Świerzno procedura Niebieskie Karty prowadzona była w 10 rodzinach, w których były dzieci. Trzy z nich objęte były wsparciem asystenta, 6 rodzin odmówiło przeprowadzenia wywiadu środowiskowego (w dokumentacji ośrodka znajdowały się pisemne odmowy rodzin), a w jednym przypadku rodzina po wszczęciu procedury przeprowadziła się na inny teren – ośrodek przekazał dokumentację rodziny do właściwej gminy.

Podczas kontroli wykazano 2 przypadki rodzin w sytuacji kryzysowej bez NK. W jednym przypadku w mieszkaniu wybuchł pożar, rodzina potrzebowała wsparcia finansowego, w wywiadzie środowiskowym zaproponowano wsparcie asystenta – rodzina odmówiła. W drugim przypadku, rodzina potrzebowała wsparcia finansowego na zakup środków pielęgnacyjnych dla poparzonego dziecka, w wywiadzie środowiskowym zaproponowano wsparcie asystenta rodziny – rodzina odmówiła.

W badanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Akta kontroli 12-27

- 2. Rodziny objęte wsparciem asystenta.**

Na terenie Gminy Świerzno w okresach 1.08 – 30.10.2023 r., i 1.12.2024 r. – 18.02.2025 r., nie było zatrudnionego asystenta rodziny. Zgodnie z oświadczeniem zastępcy wójta, we wskazanych okresach w rodzinach, sytuację rodzin, które powinny być objęte wsparciem asystenta monitorowali pracownicy socjalni. W dokumentacji z monitoringu brakowało informacji o sytuacji dzieci (szkoła, przedszkole, placówka wsparcia dziennego). Kierownika ośrodka pouczono w tym zakresie.

W kontrolowanym okresie, ze wsparcia asystenta korzystało łącznie 10 rodzin, w tym 3 zobowiązane do współpracy z asystentem przez sąd.

Na dzień kontroli w gminie zatrudniony był 1 asystent rodziny, który swoim wsparciem obejmował 7 rodzin. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „liczba rodzin objętych wsparciem jednego asystenta nie może przekroczyć 15”. Oznacza to, że liczba asystentów w Gminie Świerżno była adekwatna do potrzeb.

Wsparcie asystenta dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Oceny pracy asystentów dokonano na podstawie analizy indywidualnej 8 przypadków rodzin objętych wsparciem w kontrolowanym okresie (rodziny: 3.2, 3.3, 3.4, 3.5., 3.6, 3.7., 3.8, 3.9.)

W przypadkach rodzin 3.4., 3.7., 3.9. w wywiadach środowiskowych niepełna diagnoza sytuacji rodziny (brak informacji o rodzaju problemów występujących w rodzinie, o dzieciach).

Przeanalizowano sposób przydzielenia asystenta rodzinom, nie stwierdzono nieprawidłowości w badanym zakresie.

Analizie poddano 21 planów pracy z rodzinami. Plany tworzone na dużym poziomie ogólności, brak działań, jeden efekt. Kierownikowi ośrodka udzielono w tym zakresie instruktażu.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań asystenta rodziny należy dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie jej podmiotowi organizującemu pracę z rodziną. Analizie poddano 25 ocen, których asystent dokonał w kontrolowanym okresie. W obszarze tym nie stwierdzono nieprawidłowości.

Praca asystenta została poddana analizie także pod względem merytorycznym.

- Rodzina 3.2. – asystentura w rodzinie od 2023 r., (wcześniej na terenie innej gminy). Samotne rodzicielstwo. Dwoje dzieci w wieku szkolnym. [tekst wyłączony z jawności]. Nadzór kuratora. Ocena sytuacji rodziny sporządzona na zasadzie kopiuj-wklej. Na dzień kontroli rodzina była objęta wsparciem asystenta.
- Rodzina 3.3. – asystentura w rodzinie od 2024 r., samotne rodzicielstwo, dwoje dzieci w wieku szkolnym. Z historii rodziny: przemoc ze strony partnera. Trudne warunki materialno-bytowe, bezrobocie. [tekst wyłączony z jawności]. W międzyczasie rodzic zostaje zobowiązany do współpracy z asystentem przez sąd. Wszczęta procedura Niebieskie Karty. Brak działań asystenta po tych informacjach. Metody pracy to jedynie rozmowy z rodzicem. Wejścia w środowisko rodzinne w godzinach dopołudniowych, a co za tym idzie brak możliwości obserwacji zachowań członków rodziny w różnych sytuacjach, relacji wewnątrzrodzinnych. Na dzień kontroli asystentura w rodzinie trwała nadal.
- Rodzina 3.4. – jedno dziecko w wieku przedszkolnym, umieszczone w pieczy zastępczej, ojciec utrzymuje stały kontakt z dzieckiem [tekst wyłączony z jawności]. Matka mieszka na terenie innej gminy. Dziecko ma dobry kontakt z ojcem, który angażuje się w jego życie, spędza z nim dużo czasu, przygotowuje mieszkanie pod kątem potrzeb dziecka. Na dzień kontroli asystentura zakończona ze względu na osiągnięcie celów.
- Rodzina 3.5. – asystentura od 2020 r., nadzór kuratora. W rodzinie problem alkoholowy, przemoc ze strony ojca. Kilka procedur Niebieskie Karty. Dwoje dzieci w wieku szkolnym. Trudne warunki socjalno-bytowe. [tekst wyłączony z jawności].

Rodzina zobowiązana do współpracy z asystentem przez sąd. Trudna w kontakcie. [tekst wyłączony z jawności]. Pomimo kilku propozycji wsparcia – nie chcą korzystać. W dokumentacji asystentów niewiele informacji o dzieciach, o relacjach panujących w rodzinie, brak własnych spostrzeżeń i obserwacji. Na dzień kontroli asystentura w rodzinie trwała nadal.

- Rodzina 3.6. – asystentura od 2023 r., nadzór kuratora. Samotne rodzicielstwo, rodzina wielodzietna, dzieci w wieku szkolnym. [tekst wyłączony z jawności]. Wejścia w środowisko rodzinne w godzinach popołudniowych, a co za tym idzie brak możliwości obserwacji zachowań rodzica w różnych sytuacjach, relacji wewnątrzrodzinnych. Oceny sytuacji rodziny sporządzone na zasadzie kopiuj-wklej. Na dzień kontroli asystentura w rodzinie trwała nadal.
- Rodzina 3.7. – asystentura od 2022 r., partnerzy, dwoje dzieci, w tym jedno z poprzedniego związku kobiety. Z dokumentacji rodziny wynikało, że w przeszłości przemoc ze strony poprzedniego partnera. Podejrzenie problemu alkoholowego u matki. W rodzinie nadzór kuratora. [tekst wyłączony z jawności] - brak działań w tym zakresie. Wejścia do rodziny w godzinach popołudniowych, a tym samym brak wiedzy o relacjach panujących w rodzinie, jak spędzają czas wolny, brak własnych obserwacji i spostrzeżeń. Znikome informacje z placówek oświatowych odnośnie funkcjonowania dzieci (jedno z dzieci przez kilka miesięcy nie uczęszczało do przedszkola – brak informacji dlaczego). Na dzień kontroli asystentura trwała nadal.
- Rodzina 3.8. – asystentura od 2022 r., samotne rodzicielstwo, jedno dziecko w wieku przedszkolnym. [tekst wyłączony z jawności]. Na dzień kontroli zakończona asystentura ze względu na osiągnięcie celów. Rodzina po zakończeniu współpracy z asystentem monitorowana przez pracownika socjalnego.
- Rodzina 3.9. – asystentura od 2023 r. rodzina z trójką dzieci, w tym jedno w wieku przedszkolnym. [tekst wyłączony z jawności]. Rodzina odmówiła dalszej współpracy z asystentem, nie wyraziła też zgody na monitoring. W ocenie końcowej dokonanej przez asystenta rodziny były zawarte informacje, że rodzice są zgodni, współpracują ze sobą, dzieci regularnie uczęszczają do szkoły, nie sprawiają problemów wychowawczych, a podjęcie terapii przez ojca dzieci pozytywnie wpłynęło na relacje w rodzinie.

Kontrolujący wnieśli następujące uwagi merytoryczne, które zostały przekazane kierownikowi ośrodka:

- dokonywać własnych obserwacji i spostrzeżeń na temat relacji panujących w rodzinie oraz w jaki sposób sprawowana jest opieka nad dziećmi,
- ocen sytuacji rodziny dokonywać w odniesieniu do aktualnej sytuacji rodziny, tego co udało się zrealizować oraz tego, co wymaga dalszej realizacji.

Akta kontroli 12-27 , 29-220

Wsparcie asystenta dla kobiet w ciąży, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Z informacji pozyskanych podczas kontroli wynika, że w kontrolowanym okresie nie było rodzin objętych asystenturą z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”⁴.

⁴ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1923 ze zm.).

3. Praca z rodziną dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.

Art. 10 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, że: „praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną”. Na dzień kontroli, w pieczy zastępczej przebywało łącznie 3 dzieci z 3 rodzin. Asystent współpracował z jedną z rodzin (3.4.). W pozostałych przypadkach, w jednym rodzice pozbawieni byli władzy rodzicielskiej, a w drugim rodzina przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej nie korzystała z pomocy ośrodka, a po umieszczeniu dziecka w pieczy opuściła teren gminy.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań asystenta należy opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. Analizie poddano przypadek rodziny, z której dziecko przebywało w pieczy zastępczej i z którym współpracował asystent w okresie kontrolowanym. Przeanalizowano 2 plany pracy z rodziną, oba były sporządzone w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i skoordynowane z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. W obszarze tym nie stwierdzono nieprawidłowości.

Z informacji uzyskanych w jednostce wynika, że w kontrolowanym okresie pracownicy podmiotu organizującego pracę z rodziną uczestniczyli w 21 posiedzeniach zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
Akta kontroli 29-220, 229

4. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Zgodnie z informacjami pozyskanymi podczas kontroli oraz oświadczeniem Wójta Świerzna, mieszkańcy mają zapewnione wsparcie w zakresie poradnictwa psychologicznego, prawnego, terapeutycznego i psychoterapeutycznego w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych oraz Ofiar i Sprawców Przemocy przy ośrodku pomocy społecznej. Pomoc świadczona jest bezpłatnie w godzinach popołudniowych.
Akta kontroli 230

5. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Na terenie Gminy Świerzno funkcjonują trzy placówki wsparcia dziennego, które prowadzone są w formie pracy podwórkowej, na zlecenie przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie.
Akta kontroli 225-228

6. Realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w Gminie Świerzno w dniach 3-5 sierpnia 2022 r.

Jednostka została oceniona pozytywnie, nie wydano zaleceń.

Podsumowanie ustaleń kontroli

Stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości:

- niepełna analiza sytuacji rodziny w wywiadzie środowiskowym w kontekście przyznania asystenta,
- działania nieadekwatne do potrzeb rodziny.

Przyczyny stwierdzonych uchybień/nieprawidłowości

- błędna interpretacja przepisów,
- niedostateczna wiedza na temat metod pracy z rodzinami.

Skutki stwierdzonych uchybień/nieprawidłowości:

- niepełna wiedza o sytuacji w rodzinie, szczególnie o relacjach w niej panujących i tym samym ograniczone możliwości modelowania metod wychowawczych rodziców,
- niewystarczające wsparcie dla rodziny.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości:

Wójt Świerzna, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Świerznie, pracownicy ośrodka.

Uprawnienia jednostki kontrolowanej:

Zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej ws. przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

Wpis w książce kontroli:

Pozycja 16

Wystąpienie otrzymują:

- 1) Wójt Świerzna
- 2) Wojewoda Zachodniopomorski

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Świerzno w zakresie wspierania rodziny wydaję zalecenia znaczące:

- 1) przeprowadzać rzetelną analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie w celu stwierdzenia konieczności przydzielenia rodzinie asystenta – art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy,
- 2) organizować pracę asystenta w sposób umożliwiający kompleksowe wspieranie rodziny, mając na uwadze zadaniowy czas pracy asystenta oraz dostosowanie metod pracy z rodziną adekwatnie do jej problemów i potrzeb

W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych, proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie ich realizacji.

Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego

Dawid Krystek

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Zespół inspektorów:

Małgorzata Andraszkiewicz
Starszy inspektor wojewódzki
Sylwia Buczkowska
Główny specjalista

Zastępca Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego
Izabela Wojtczak-Sikorska

Klauzula anonimizacji

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE
- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne)